

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 123/2022 van 1 juli 2022

Betreft:

- **Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de samenwerking van de deeltiteiten inzake de gezinsbijslagen** (CO-A-2022-118)
- **Dekretvorentwurf zur Billigung des Zusammenarbeitsabkommens vom 24 December 2021 zwischen der Flämischen Gemeinschaft, der Wallonischen Region, der Gemeinsamen Gemeinschaftskommission und der Deutschsprachigen Gemeinschaft bezüglich der Zusammenarbeit der Gebietskörperschaften im Bereich der Familienleistungen** (CO-A-2022-133)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van:

- de heren Sven Gatz en Bernard Clerfayt, leden van het Verenigd College bevoegd voor de Gezinsbijslagen ontvangen op 05/05/2022; Gelet op bijkomende toelichting ontvangen op 18/05/2022 en op 07/06/2022;
- de heer Antonios Antoniadis, Minister für Gesundheit und Soziales, Raumordnung und Wohnungswesen van de Duitstalige Gemeenschap ontvangen op 13/05/2022; Gelet op de bijkomende toelichting ontvangen op 07/06/2022;

(hierna "de aanvragers");

Brengt op 1 juli 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvragers verzoeken om het advies van de Autoriteit aangaande een voorontwerp van ordonnantie, enerzijds, en een voorontwerp van decreet, anderzijds, beiden *houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de samenwerking van de deeltentiteiten inzake de gezinsbijslagen* (hierna "voorontwerpen").

Context

2. Beide voorontwerpen strekken ertoe instemming te betuigen met het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap *betreffende de samenwerking van de deeltentiteiten inzake de gezinsbijslagen* (hierna "het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021").

3. De Vlaamse Gemeenschap informeerde op 20 november 2020 de overige deeltentiteiten¹ dat het zich terugtrok uit het samenwerkingsakkoord van 30 mei 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap *betreffende de oprichting van het interregionaal orgaan voor de gezinsbijslagen*. Op 1 januari 2022 maakt de Vlaamse Gemeenschap geen deel meer uit van de vzw Orint².

¹ In artikel 1, 1°, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 wordt 'deeltentiteiten' gedefinieerd als volgt: "*de Vlaamse Gemeenschap, voor de gebiedsomschrijving van het Nederlandse taalgebied; het Waalse Gewest, voor de gebiedsomschrijving van het Franse taalgebied; de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, voor de gebiedsomschrijving van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad en de Duitstalige Gemeenschap, voor de gebiedsomschrijving van het Duitse taalgebied.*"

² In artikel 1, 3°, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 wordt 'vzw Orint' gedefinieerd als volgt: "*de vzw die werd opgericht ingevolge het samenwerkingsakkoord van 30 mei 2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest,*

Overeenkomstig de bepalingen van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 maakten de deeltentiteiten afspraken over de verdere samenwerking met betrekking tot de taken die de vzw Orint op zich nam.³

4. Deze afspraken situeren zich voornamelijk op het gezamenlijk beheer van de aanvragen met betrekking tot de aanknopingsfactoren⁴ uit het betrokken samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap *betreffende de aanknopingsfactoren, het beheer van de lasten van het verleden, de gegevensuitwisseling inzake de gezinsbijslagen en de praktische regels betreffende de bevoegdheidsoverdracht tussen de kinderbijslagfondsen* (hierna "het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017"), waarmee de bevoegdheid van de respectievelijke deeltentiteiten wordt bepaald. Daarnaast worden ook de nodige afspraken voorzien met betrekking tot de praktische samenwerking op Europees en internationaal vlak.

De deeltentiteiten blijven gezamenlijk instaan voor dit beheer en zullen gezamenlijk instaan om hiertoe de nodige infrastructuur en samenwerking te voorzien. Met dit samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 wordt deze samenwerking vanaf 1 januari 2022 geformaliseerd.⁵

5. In artikel 4 van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 worden de termijnen bepaald waarbinnen de deeltentiteiten aanvragen met betrekking tot de correcte toepassing van de aanknopingsfactoren, zoals opgenomen in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017, moeten behandelen. Deze behandeling impliceert ook het verzamelen en verwerken van inlichtingen (waaronder persoonsgegevens) om de aanknopingsfactoren te kunnen toepassen.

6. In artikel 5 van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 worden de essentiële elementen van de met voormelde aanvragen tot correcte toepassing van de aanknopingsfactoren, gepaard gaande gegevensverwerkingen (inzonderheid het (de) doeleinde(n), de (categorieën van) persoonsgegevens, de categorieën van betrokkenen, de verwerkingsverantwoordelijke(n) en de bewaartermijn) beschreven.

7. Beide voorontwerpen hebben enkel tot doel het (reeds door de betrokken partijen ondertekende) samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 in zijn geheel goed te keuren. In de mate dat dit betekent dat aan de inhoud van dit samenwerkingsakkoord en de daarin opgenomen bepalingen inzake gegevensverwerkingen niets meer kan worden gewijzigd, betreurt de Autoriteit dat

de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de oprichting van het interregionaal orgaan voor de gezinsbijslagen."

³ Zie p. 1 van de Memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021.

⁴ In artikel 1, 2°, van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 wordt 'aanknopingsfactor' gedefinieerd als volgt: "situatie op basis waarvan een kinderbijlagdossier aan een deeltentiteit kan worden toegewezen en die de bevoegdheid van die entiteit exclusief bepaalt."

⁵ Zie p. 2 en 3 van de Memorie van toelichting bij het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021.

zij niet in een eerder stadium werd bevraagd zodat gebeurlijke opmerkingen nog effect kunnen ressorteren in bepalingen van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021.⁶

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

Voorafgaande opmerkingen

8. De Autoriteit wijst erop dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dat is vastgelegd in artikel 8 EVRM en in artikel 22 van de *Grondwet*. Dit recht is echter niet absoluut. De artikelen 8 EVRM en 22 van de *Grondwet* sluiten overheidsinmenging in het recht op bescherming van het privéleven (waar ook persoonsgegevens deel van uitmaken) niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling; dat zij beantwoordt aan een algemeen maatschappelijk belang en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling⁷. Elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens.

9. Krachtens artikel 6.3 van de AVG, gelezen in samenhang met artikel 22 van de *Grondwet* en artikel 8 van het EVRM, moet dergelijke norm van wettelijke rangorde bepalen onder welke omstandigheden een gegevensverwerking is toegestaan. Overeenkomstig het legaliteits- en het voorzienbaarheidsprincipe moet deze wetgevingsnorm dus in ieder geval de essentiële elementen van de verwerking(en) vastleggen⁸. Wanneer de gegevensverwerking(en) een belangrijke inmenging in

⁶ Na bevraging terzake preciseren de respectievelijke aanvragers wat volgt:

"De regeringen van de bevoegde gefedereerde deeltentiteiten hebben ervoor gekozen om een ondertekende versie van het samenwerkingsakkoord ter advies voor te leggen. Dit sluit ook aan bij de formele vereisten die gelden voor de adviesinwinning. Zo vereist de Raad van State dat er een ondertekende versie van het samenwerkingsakkoord wordt voorgelegd ter advies. (...) Opdat het Verenigd College zou kunnen voldoen aan zijn wettelijke verplichtingen inzake de adviesinwinning, moet er met andere woorden een ondertekende versie van het samenwerkingsakkoord ter advies worden voorgelegd." en

"Wij verzoeken u vriendelijk het advies toch uit te brengen. Het is niet aan ons om te beslissen of de samenwerkingsakkoord opnieuw zal worden aangepast. Indien de GBA echter ernstige bedenkingen heeft over afzonderlijke aspecten, zou dit er ten minste toe kunnen leiden dat de regeringen hun overeenkomst opnieuw bekijken en zo nodig aanpassen."

⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv. GwH, Arrest van 4 april 2019, nr. 49/2019 ("Zij sluiten een overheidsinmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling").

⁸ Zie DEGRAVE, E., *"L'égouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26).

de rechten en vrijheden van de betrokkenen vertegenwoordig(t)(en)⁹, zoals in casu het geval is¹⁰, moeten volgende essentiële elementen door de wetgever worden vastgesteld:

- het (de) precieze en concrete doeleinde(n);
- de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is);
- de (categorieën van) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van (dit) (deze) doeleinde(n);
- de categorieën van betrokkenen wiens gegevens zullen worden verwerkt;
- de maximale bewaartermijn van de gegevens;
- de (categorieën van) ontvangers aan wie de gegevens worden meegedeeld, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- in voorkomend geval en voor zover noodzakelijk, de beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

10. Artikel 22 *Grondwet* verbiedt de wetgever om af te zien van de mogelijkheid om zelf te bepalen welke inmengingen het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kunnen beknotten¹¹. In deze context is een delegatie aan de uitvoerende macht "niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover deze delegatie voldoende nauwkeurig is omschreven en louter betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd¹²".

⁹ Er zal veelal sprake zijn van een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van betrokkenen wanneer een gegevensverwerking (een of) meer van volgende kenmerken vertoont: de verwerking heeft betrekking op speciale categorieën van (gevoelige) persoonsgegevens in de zin van art. 9 of 10 AVG, de verwerking betreft kwetsbare personen, de verwerking vindt plaats voor toezichts- of controledoeleinden (met gebeurlijke negatieve gevolgen voor de betrokkenen), de verwerking impliceert de kruising of koppeling van persoonsgegevens afkomstig uit verschillende bronnen, het gaat om een grootschalige verwerking vanwege de grote hoeveelheid gegevens en/of betrokkenen, de verwerkte gegevens worden meegedeeld of zijn toegankelijk voor derden,

¹⁰ In het adviesaanvraagformulieren geven de respectievelijke aanvragers zelf aan dat in casu sprake is van een grootschalige verwerking die ook betrekking heeft op bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikelen 9 en/of 10 AVG van o.a. kwetsbare personen, welke de kruising of koppeling impliceert van persoonsgegevens afkomstig uit verschillende bronnen en welke kan leiden tot een beslissing met negatieve gevolgen voor de betrokkenen. Er wordt daarenboven voorzien in het gebruik van het Rijksregisternummer.

¹¹ Advies nr. 63.202/2 van 26 april 2018 van de Raad van State gegeven over een voorontwerp van wet "tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, *Parl.St. Kamer*, 54-3185/001, blz1 21-122.

Zie in dezelfde zin volgende adviezen van de Raad van State:

- Advies 26.198/2, op 2 februari 1998 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 11 december 1998 "tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens", *Parl.St. Kamer* 1997-98, nr. 49-1566/1, 108;
- Advies 33.487/1/3 van 18 en 20 juni 2002 betreffende een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 22 augustus 2002 "houdende maatregelen inzake gezondheidszorg", *Parl.St. Kamer* 2002-03, nr. 2125/2, 539;
- Advies 37.765/1/2/3/4, op 4 november 2004 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 27 december 2004, *Parl.St. Kamer* 2004-05, nr. 1437/2.

¹² Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; Arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1, Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.; Advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april 2018, punt 2.2.

1. Doeleinden van de in te voeren gegevensverwerkingen

11. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

12. Artikel 5, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 stipuleert dat de deelentiteiten persoonsgegevens verwerken *"met het oog op de correcte toepassing van de aanknopingsfactoren, zoals bepaald in artikel 3, lid 1"*.

Artikel 3, lid 1, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 bepaalt: *"De deelentiteiten verzekeren met betrekking tot de opdrachten vermeld in artikel 2¹³ de correcte toepassing van de aanknopingsfactoren zoals opgenomen in artikel 2¹⁴ van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017."*

¹³ Artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 bepaalt: *"De deelentiteiten vervullen met betrekking tot de gezinsbijslagen gezamenlijk de functie als verbindingsorgaan, zoals bepaald in artikel 1, §2, b), van Verordening 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels. De deelentiteiten verzekeren gezamenlijk eenzelfde functie bij de toepassing van bilaterale verdragen met betrekking tot de gezinsbijslagen."*

'Verbindingsorgaan' wordt in voormeld artikel 1, §2, b) van Verordening 987/2009 gedefinieerd als volgt: *"elke door de bevoegde autoriteit van een lidstaat voor een of meer van de in artikel 3 van de basisverordening (Verordening (EG) nr. 883/2004 van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels) bedoelde takken van sociale zekerheid aangewezen instantie die in staat is de verzoeken om inlichtingen of bijstand ten behoeve van de toepassing van de basisverordening en de toepassingsverordening te beantwoorden en die de haar op grond van titel IV van de toepassingsverordening toegewezen taken moet uitvoeren."*

¹⁴ Met betrekking tot de toe te passen aanknopingsfactoren stipuleert Hoofdstuk II van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 wat volgt:

"Artikel 2. Aanknopingsfactoren om te bepalen welke deelentiteit bevoegd is inzake gezinsbijslagen

De volgende aanknopingsfactoren bepalen de uitsluitend bevoegde deelentiteit, in deze volgorde :

- 1. De wettelijke woonplaats van het kind in de entiteit;*
- 2. De verblijfplaats van het kind in de entiteit;*
- 3. De lokalisatie van de vestigingseenheid of, wanneer dat gegeven niet beschikbaar is, van de exploitatiezetel van de huidige werkgever of van de laatste werkgever van de sociaal verzekerde in België;*
- 4. De wettelijke woonplaats of de laatste wettelijke woonplaats van de sociaal verzekerde in de entiteit;*
- 5. De lokalisatie van het sociaal verzekeringsfonds waarbij de sociaal verzekerde is aangesloten als zelfstandige;*
- 6. De lokalisatie van het bureau van de laatst gekende kinderbijslaginstelling die de gezinsbijslagen toekende. Tot en met 31 maart 2024 kan hiertoe het huidige kadaster worden geraadpleegd.*

Indien er voor de toepassing van het eerste lid, punt 3 tot en met 5 wordt vastgesteld dat meerdere sociaal verzekerden onder de toepassing van dezelfde aanknopingsfactor vallen, wordt de uitsluitende bevoegdheid van een deelentiteit bepaald door de oudste onder hen.

Welke deelentiteit voor het vooruitbetaald kraamgeld bevoegd is, wordt echter bepaald op basis van de volgende aanknopingsfactoren, in deze volgorde :

- 1. De wettelijke woonplaats van de moeder in de entiteit;*
- 2. De verblijfplaats van de moeder in de entiteit.*

De entiteit die een aanvraag om vooruitbetaald kraamgeld ontvangt, controleert of een andere entiteit die niet al heeft betaald.

Artikel 3. Europese Verordeningen

Voor de toepassing van Europese verordeningen wordt het personeel toepassingsgebied met betrekking tot de sociaal verzekerde die het recht verkrijgt in het kader van de gezinsbijslagen beperkt tot de ouder, tot de persoon die geen bloed- of aanverwant is tot en met de derde graad van die ouder en met wie de ouder feitelijk of wettelijk samenwoont en tot de echtgeno(o)t(e) van de ouder met betrekking tot hun eigen of gemeenschappelijke kinderen.

13. Artikel 4 van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 preciseert de termijnen volgens dewelke de deeltentiteiten de aanvragen met betrekking tot de correcte toepassing van de aanknopingsfactoren moeten behandelen, waaronder het verzamelen en uitwisselen van de voor deze beoordeling noodzakelijke inlichtingen.

14. De Autoriteit is van oordeel dat voormeld doeleinde kan beschouwd worden als welbepaald en uitdrukkelijk omschreven in de zin van artikel 5.1.b) AVG.

2. Categorieën van persoonsgegevens en betrokkenen

15. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

16. Artikel 5, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 stipuleert dat de deeltentiteiten *"volgende categorieën van persoonsgegevens over de kinderen en de sociaal verzekerde waarvan sprake in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017"* zullen verwerken:

"1° identificatiegegevens;

2° persoonlijke kenmerken;

3° de samenstelling van het gezin;

4° beroepsmatige of gelijkgestelde situaties;

5° gegevens over gerechtelijke maatregelen."

17. Na bevraging omtrent de veelal ruime en weinig precieze formulering van de te verwerken (categorieën van) persoonsgegevens, ontvangt de Autoriteit o.a. hiernavolgende precisering en rechtvaardiging:

2.1. Identificatiegegevens

Voor de toepassing van verordening 883/2004 zijn de socioprofessionele situaties waarmee rekening wordt gehouden om een recht op gezinsbijslagen te verkrijgen in de bijgevoegde tabel opgenomen. Die tabel kan door de regeringen van de bevoegde deeltentiteiten gezamenlijk worden gewijzigd via een samenwerkingsakkoord.

Artikel 4. Overgangsbepaling

In afwijking op artikel 2, tweede lid en artikel 3, behouden de rechthebbenden die op 31 december van het jaar voor dat van de eerste overname recht op kinderbijslag hadden dat recht voor zover ze de overeenkomstig een kinderbijslagregeling verkregen hoedanigheid van rechthebbende behouden tot :

1. hun gezinssituatie wijzigt;

2. hun socioprofessionele situatie in die zin wijzigt dat ze voortaan, overeenkomstig de bijlage bij dit samenwerkingsakkoord, onder een andere categorie vallen.

De voormelde wijzigingen hebben uitwerking op de eerste dag van de maand na de maand waarin de gebeurtenis valt."

18. *"Les données d'identification concernent le nom, le prénom, le cas échéant, le domicile légal de l'enfant dans une entité, le cas échéant le résidence de l'enfant dans une entité, le numéro d'identification du Registre national et le numéro d'identification bis visé à l'article 8, §1er, 2°, de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-Carrefour de la Sécurité Sociale, le lieu et la date de naissance, la nationalité.*

Les même données sont traitées en ce qui concerne la mère pour le paiement anticipé de l'allocation de naissance.

Pour l'assuré social, nous traitons également le nom, le prénom, le numéro d'identification du Registre national et le numéro d'identification bis visé à l'article 8, §1er, 2°, de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-Carrefour de la Sécurité Sociale, le lieu et la date de naissance, la nationalité."

19. De rechtvaardiging voor de verwerking van voormelde identificatiegegevens luidt als volgt:

"Ces données d'identification sont nécessaires à l'identification de l'enfant bénéficiaire et de l'assuré social mentionné à l'article 2 de l'accord de coopération du 6 septembre 2017, ainsi qu'à l'application des premier, deuxième et sixième facteurs de rattachement en ce qui concerne l'enfant, des troisième, quatrième, cinquième et sixième facteurs de rattachement en ce qui concerne l'assuré sociale et/ou - en ce qui concerne la mère- du paiement anticipé de l'allocation de naissance.

La date de naissance est également requise pour l'application de l'article 2, alinéa 2, de l'accord de coopération du 6 septembre 2017."

20. De Autoriteit merkt vooreerst op dat, voor zover het gebruik van het Rijksregisternummer uitdrukkelijk zou worden voorzien door het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 waarmee de voorontwerpen instemming betuigen, geen voorafgaande machtiging door de minister van Binnenlandse Zaken vereist is.¹⁵

21. Met uitzondering van de gegevens 'nationaliteit' en 'geboorteplaats', is de Autoriteit van oordeel dat de hiervoor opgelijste identificatiegegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is met het oog op het vaststellen van de bevoegde deelentiteit conform de in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 vastgestelde aanknopingsfactoren.

22. Voor de gegevens 'nationaliteit' en 'geboorteplaats', waaruit veelal ras of etnische afkomst kan worden afgeleid en welke dienvolgens als bijzonder gevoelig moeten worden beschouwd in de zin

¹⁵ Artikel 8, §1, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen bepaalt o.m.:

"De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, §1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang.

(...)

Er is geen machtiging vereist op het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie." (onderlijning door de Autoriteit)

van artikel 9, §1, AVG, ziet de Autoriteit de pertinentie en noodzakelijkheid met het oog op de verwezenlijking van voormeld doeleinde niet onmiddellijk. Bij gebreke aan duidelijke rechtvaardiging terzake, is de verwerking ervan in strijd met het principe van minimale gegevensverwerking van artikel 5, 1, c) AVG.

23. De Autoriteit is tot slot van oordeel dat enige duiding bij de draagwijdte van de gegevenscategorie 'identificatiegegevens' in de Memorie van toelichting kan bijdragen aan de transparantie en voorzienbaarheid van de beoogde gegevensverwerking.

2.2. Persoonlijke kenmerken

24. *"Les caractéristiques personnelles concernant la date du décès, le domicile légal ou le dernier domicile légal de l'assuré sociale dans l'entité et la localisation du bureau du dernier organisme d'allocations familiales connu qui a accordé les prestations familiales."*

25. De rechtvaardiging voor de verwerking van voormelde persoonlijke kenmerken luidt als volgt:
*"La date du décès est nécessaire pour pouvoir si nécessaire clôturer le dossier à temps.
Les autres données mentionnées sont nécessaires pour l'application des quatrième et sixième facteurs de rattachement."*

26. De Autoriteit is van oordeel dat de hiervoor concreet gepreciseerde persoonsgegevens, inzonderheid: overlijdensdatum, wettelijke woonplaats en lokalisatie van de laatste kinderbijslaginstelling, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn met het oog op het vaststellen van de bevoegde deeleniteit conform de in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 vastgestelde aanknopingsfactoren.

27. De Autoriteit meent echter dat de benaming die in het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 aan deze gegevenscategorie wordt gegeven, met name 'persoonlijke kenmerken' geenszins doet vermoeden wat deze categorie effectief dekt. Zo lijken de 'overlijdensdatum' en de 'wettelijk woonplaats' eerder te behoren tot de gegevenscategorie 'identificatiegegevens'. De benaming 'persoonlijke kenmerken' doet dienvolgens niet alleen afbreuk aan het transparant en voorzienbaar karakter van de te verwerken (categorieën van) persoonsgegevens, maar impliceert ingevolge de uitermate ruime en geenszins afgebakende formulering potentieel veel meer informatie (quasi 'blanco cheque') dan noodzakelijk met het oog op de verwezenlijking van voormeld doeleinde. Een herformulering en beperkende afbakening/duiding dringt zich op.

2.3. Beroepsmatige of gelijkgestelde situaties

28. *"Les situations professionnelles ou assimilées font référence à la localisation de l'unité d'établissement ou, si cette information n'est pas disponible, du siège d'exploitation de l'employeur actuel ou de précédent employeur de l'assuré social en Belgique et à la localisation de la caisse d'assurance sociale à laquelle l'assuré social est affilié comme travailleur indépendant."*

29. De rechtvaardiging voor de verwerking van voormelde beroepsmatige of gelijkgestelde situaties luidt als volgt:

"Ces données sont nécessaires pour l'application des troisième et cinquième facteurs de rattachement."

30. Ook hier is de Autoriteit van oordeel dat de hiervoor concreet gepreciseerde persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn met het oog op het vaststellen van de bevoegde deelentiteit conform de in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 vastgestelde aanknopingsfactoren. Niettemin, kan enige duiding bij de draagwijdte van de gegevenscategorie 'beroepsmatige of gelijkgestelde situaties' in de Memorie van toelichting bijdragen aan de transparantie en voorzienbaarheid van de beoogde gegevensverwerking.

2.4. Gegevens over gerechtelijke maatregelen

31. *"Enfin, les mesures judiciaires font référence aux décisions judiciaires ou administratives qui peuvent avoir un impact sur l'application des facteurs de rattachement, comme l'adaptation des données de domicile suite à un jugement qui établit une fraude concernant le domicile."*

32. De rechtvaardiging voor de verwerking van voormelde 'gegevens over gerechtelijke maatregelen' luidt als volgt:

"L'échange de ces décisions permet aux entités d'appliquer correctement les facteurs de rattachement, le cas échéant avec effet rétroactif."

33. 'Gegevens over gerechtelijke maatregelen' betreft een uitermate (té) ruim geformuleerde gegevenscategorie (quasi 'blanco cheque') welke daarenboven veelal de bijzondere categorie van gevoelige persoonsgegevens zal impliceren waarvan sprake in artikel 10 AVG.

De vermelding in het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 van de verwerking van (alle) 'gegevens over gerechtelijke maatregelen', zonder enige beperking, met het oog op het vaststellen van de bevoegde deelentiteit conform de in artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 6 september 2017 vastgestelde aanknopingsfactoren, strookt geenszins met het principe van minimale gegevensverwerking zoals voorgeschreven in artikel 5, 1, c) AVG. Een duidelijk afbakening/beperking van de draagwijdte ervan dringt zich op.

3. Bewaartermijn van de gegevens

34. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

35. Artikel 5, derde lid, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 stipuleert: *"De persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden door de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap bewaard overeenkomstig de bewaartermijnen voorzien in respectievelijk artikel 7, §11, van het Groeipakketdecreet van 2018¹⁶, artikel 109 van het Decreet van 8 februari 2018 met betrekking tot het beheer en de betaling van de gezinsbijslagen¹⁷, artikel 34 van de Ordonnantie van 4 april 2019 tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag¹⁸ en artikel 23 van het Besluit van de Regering van 29 november 2018 tot uitvoering van het decreet van 23 april 2018 betreffende de gezinsbijslagen¹⁹."*

¹⁶ Artikel 7, §11, van het Vlaams decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid bepaalt: *"De persoonsgegevens, vermeld in de tweede paragraaf, worden door de uitbetalingsactoren bewaard tot vijf jaar na de afsluiting van het gezinsdossier."*

¹⁷ Artikel 109, 6° en 7° lid, van het Waals decreet van 8 februari 2018 betreffende het beheer en de betaling van de gezinsbijslagen stipuleert:

"De gegevens van de dossiers betreffende de aanvragen voor gezinsbijslagen die geen aanleiding hebben gegeven tot een betaling moeten, voor zover de verjaring niet door de belanghebbenden geschorst is, gedurende vijf jaar bewaard worden te rekenen van de laatste dag van het kwartaal waarin de adoptieakte ondertekend is of waarin de aanvraag van kinderbijslagen ingediend is of waarin de geboorte plaatsgevonden heeft."

De gegevens van de dossiers betreffende de aanvragen van gezinsbijslagen die aanleiding hebben gegeven tot minstens een betaling, de gegevens in de geopende dossiers, de boekhoudkundige stukken en daarmee gelijkgestelde stukken moeten, voor zover de verjaring niet door de belanghebbenden geschorst is, gedurende zeven jaar bewaard worden te rekenen van 31 december van het jaar waarin de adoptieakte ondertekend is of waarin de aanvraag van kinderbijslagen ingediend is of waarin de geboorte plaatsgevonden heeft."

¹⁸ Artikel 34, in fine, van de Ordonnantie van 4 april 2019 tot vaststelling van het betaalcircuit voor de gezinsbijslag stipuleert:

"De gegevens van de dossiers betreffende de aanvragen voor gezinsbijslag die niet tot een betaling hebben geleid, moeten, voor zover de verjaring niet werd gestuit door de betrokkenen, vijf jaar worden bewaard vanaf de laatste dag van het kwartaal waarin de aanvraag voor gezinsbijslag werd ingediend of het kind is geboren;

De gegevens van de afgesloten dossiers betreffende aanvragen tot gezinsbijslag die tot ten minste één betaling hebben geleid, de gegevens in de openstaande dossiers en de boekhoudkundige en daarmee gelijkgestelde stukken moeten, voor zover de verjaring niet werd gestuit door de betrokkenen, zeven jaar worden bewaard, te rekenen vanaf 31 december van het jaar waarin de rekeningen aan het Rekenhof werden bezorgd."

¹⁹ Artikel 23 van het Besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap van 29 november 2018 tot uitvoering van het decreet van 23 april 2018 betreffende de gezinsbijslagen stipuleert:

"Bewaring van de gegevens

Onverminderd andere wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen die eventueel in een langere bewaartermijn voorzien, worden de gegevens vermeld in artikel 21 als volgt bewaard:

1° voor een kind dat nooit werkelijk recht op uitbetaling van een gezinsbijslag had: tot 5 jaar na het einde van de maand waarin de aanvraag om een gezinsbijslag gedaan werd;

2° voor een kind dat recht op uitbetaling van een gezinsbijslag had: tot 5 jaar na het einde van de maand waarin het recht voor het laatst bestond, tenzij enkele gegevens noodzakelijk zijn om het recht van een ander kind te onderzoeken;

3° voor een kind dat het voorwerp is van een administratieve of gerechtelijke procedure: tot 5 jaar na het einde van de maand waarin de procedure beëindigd werd."

36. De Autoriteit neemt akte van deze bewaartermijnen.

4. Verwerkingsverantwoordelijken

37. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

38. Artikel 5, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 bepaalt: *"De deelentiteiten²⁰ zijn, elk wat hen betreft, verwerkingsverantwoordelijke voor bovenvermelde persoonsgegevens die zij verwerken."*

39. Een transparante en uitdrukkelijke aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) in de zin van de AVG is aangewezen. Het is immers van belang om elke onduidelijkheid over de identiteit van de entiteit die als verwerkingsverantwoordelijke moet worden beschouwd, te vermijden en zo de uitoefening van de rechten van de betrokkene, zoals vastgesteld in de artikelen 12 tot en met 22 van de AVG, te faciliteren.

40. De Autoriteit herinnert er daarbij aan dat de aanduiding van een verwerkingsverantwoordelijke in de regelgeving in overeenstemming moet zijn met de rol die deze actor in de praktijk speelt en met de zeggenschap die hij heeft over welke essentiële middelen voor de verwerking worden ingezet. Anders oordelen, zou niet alleen in strijd zijn met de letter van de tekst van de AVG, maar zou ook de doelstelling van de AVG om een consistent en hoog beschermingsniveau voor natuurlijke personen te waarborgen in gevaar kunnen brengen.

41. De bewoordingen van voormeld artikel 5 van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 doen vermoeden dat de deelentiteiten moeten worden beschouwd als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijken²¹, die elk autonoom het beheer waarnemen van de essentiële elementen van welbepaalde onderdelen van de gegevensverwerkingen in kwestie. In dat geval is het gepast uitdrukkelijk en transparant vast te stellen wie in dat verband verantwoordelijk is voor welk onderdeel van de gegevensverwerking. Dit ontbreekt in het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021.

²⁰ Ingevolge artikel 1, 1°, van het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021 betreft het hier: de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap.

²¹ Zulks in tegenstelling tot het toevertrouwen van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de gegevensverwerkingen in kwestie aan alle deelentiteiten. Op gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken is artikel 26 van de AVG van toepassing. De Autoriteit verwijst -voor de volledigheid- voor de praktische gevolgen terzake, naar punt 2 van het tweede deel van de op 2 september 2020 door het Europese Comité voor Gegevensbescherming vastgestelde richtsnoeren 07/2020 betreffende de begrippen "verwerkingsverantwoordelijke" en "verwerker".

42. De Autoriteit beveelt daarenboven ook aan dat één enkel contactpunt ter beschikking van de betrokkenen wordt gesteld, waartoe deze laatsten zich kunnen wenden, inzonderheid, met het oog op het uitoefenen van de hen ingevolge de AVG toegekende rechten.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

wijst op het belang om de Autoriteit tijdig voorafgaandelijk om advies te vragen zodat het resultaat ervan ook effectief nog enig effect in de voorgelegde tekst kan ressorteren (zie randnr. 7);

is van oordeel dat volgende aanpassingen zich opdringen in het samenwerkingsakkoord van 24 december 2021:

- uitdrukkelijk voorzien in het gebruik van het Rijksregisternummer (zie randnr. 20);
- duiding bij de draagwijdte van de gegevenscategorie 'identificatiegegevens' in de Memorie van toelichting (zie randnr. 23) waarbij de gegevens 'nationaliteit' en 'geboorteplaats' wegens overmatig worden geweerd (zie randnr. 22);
- duiding bij de draagwijdte van de gegevenscategorie 'beroepsmatige of gelijkgestelde situaties' in de Memorie van toelichting (zie randnr. 30);
- herformulering en beperkende afbakening/duiding van (de draagwijdte van) de gegevenscategorieën: 'persoonlijke kenmerken' en 'gegevens over gerechtelijke maatregelen' (zie randnrs. 27 en 33);
- aanduiding van de (respectievelijke) verwerkingsverantwoordelijke(n) waarbij op uitdrukkelijke en transparante wijze wordt vastgesteld wie voor welk onderdeel van de gegevensverwerking verantwoordelijk is (zie randnrs. 41 en 42).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Jean-Michel Serna - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum